

Mr. John Beer

Op woensdag 11 november hebben Bianca Mulder, Anouk Beikes en Hazal Cengiz John Beer geïnterviewd over zijn studententijd, de advocatuur en spraakmakende zaken. John Beer werkt sinds 1977 binnen de advocatuur. Hij is gespecialiseerd in het aansprakelijkheidsrecht en vertegenwoordigt in zijn zaken enkel de slachtoffers. Een van zijn meest bekende zaken is het Taxibus-arrest. Nu staat hij de nabestaanden van de MH17 vliegramp bij. Lees in dit interview over deze grote zaken, zijn motivatie om slachtoffers bij te staan en zijn advies aan studenten.

Datum interview: woensdag 11 november 2020

Foto: Sanneke Beer

Hoe bent u vanaf uw studententijd gekomen waar u nu bent?

Ik kan niet zeggen dat ik vol persoonlijke overtuiging aan de studie begonnen ben. Ik had de middelbare school afgerond en toen was er iemand in mijn directe omgeving die zei dat als je rechten gaat studeren, je alles kunt worden en alle keuzes hebt. Zo ben ik aan de studie begonnen en zo'n student was ik in het begin ook.

Het is voor mij essentieel geweest dat ik een gevoel kreeg bij het verlenen van rechtshulp. Dit gevoel ontstond bij de Stichting Rechtswinkel Amsterdam. Dit was concreet een ervaring die voor mij heel belangrijk geweest is. Belangrijk in die zin dat in de jaren '70 alles in een politiek kader werd geplaatst. Het ging over het begrip 'rechtshulp' als een middel om maatschappelijke ongelijkheid te beïnvloeden. Ik ging nadenken over de vraag: wat vind ik nou ongelijkheden die ik wil veranderen? Ik vond het aansprakelijkheidsrecht interessant. Vooral de arts-patiëntrelatie sprak mij aan. In deze relatie bestaat een ongelijkheid die nergens anders in het recht zo groot is.

Waarom heeft u ervoor gekozen om de advocatuur in te gaan? Wist u in uw studententijd al dat u een eigen kantoor wilde?

Als je het mooi vindt om rechtshulp te verlenen, dan moet je dat als advocaat doen. Dat is voor mij een hele duidelijke conclusie. Of dat in een eigen kantoor moest of niet, daar heb ik tijdens mijn studententijd helemaal niet over nagedacht. Dat idee is pas later gekomen. Dat heeft ook te maken met ontwikkeling.

“Als advocaat ben je vrij om te doen wat je vindt dat je moet doen.”

Dit is heel anders dan in de ambtelijke structuur. Daar zijn er altijd wel richtlijnen of mensen die je vertellen hoe je iets moet doen. In ons vak is er de ultieme vrijheid om het zelf in te vullen.

Als je denkbeelden hebt zoals ik die had, namelijk een duidelijke keuze voor de procespartij die ik wil vertegenwoordigen, dan ligt het heel erg voor de hand dat je een eigen kantoor opzet. Dan heb je ook daarin grote vrijheid. Dat is altijd heel goed bevallen. Je kunt zelf, samen met je compagnons, invullen wat je vindt dat goed is om te doen.

De advocatuur ziet zichzelf graag als één en ondeelbaar, maar dat is het niet. Er zijn ontzettend veel advocaten in Nederland, allemaal werkzaam in verschillende uithoeken van de rechtspraktijk. Er zit een grote tweedeling in de advocatuur. Er zijn advocaten op de Zuidas die werken voor professionele partijen en

er zijn advocaten die werken voor burgers, zoals ik doe. Als student moet je een beeld vormen over wat het beste bij jou past en wat je eigenlijk wilt doen. Op het moment dat je voor burgers werkzaam bent, ben je ontegenzeggelijk een hulpverlener. Wanneer je als student naar de advocatuur en de loopbaan kijkt, moet je goed nadenken over het onderscheid. Het is belangrijk dat je voor iets kiest wat bij je past:

“Als je in een trein stapt die niet de goede is, moet je weer uitstappen. Of je blijft zitten zonder dat je het leuk vindt.”

Mijn grootste verworvenheid is dat ik het na 43 jaar advocatuur nog steeds hartstikke leuk vind. Dat wens ik iedereen toe die voor dit vak kiest. Dat je kunt zeggen dat je de advocaat bent geworden die je had willen zijn, is voor de inhoud van het werk heel bijzonder.

Wat is volgens u een kwaliteit die elke advocaat moet hebben om succesvol te worden?

Als ik open deuren mag intrappen: je moet een goed jurist zijn en onafhankelijk kunnen denken. Ook moet je het cliëntenbelang, waarvoor je kiest, kunnen ondersteunen en daar aandacht aan besteden. Dat is niet altijd makkelijk. Op elk verjaardagsfeestje wordt er wel gevraagd of je als advocaat kritiekloos achter een cliënt staat. Dit doe je niet kritiekloos, maar als je je eenmaal committeert om voor iemand op te treden, dan heeft die persoon er ook recht op dat je volop zijn advocaat bent. Je moet er niet half achter staan.

“Cliënten hebben niks aan advocaten die met één arm op de rug voor hen het gevecht aan gaan.”

Je mag als advocaat kiezen of je een zaak doet. Prachtig hè? Als een patiënt bij de dokter komt, dan moet de dokter de patiënt behandelen. Wij hebben de vrijheid en kunnen zeggen dat we een zaak niet behandelen, maar als je ervoor gaat en de zaak aanneemt dan kun je

eigenlijk bijna niet meer terug. Het is belangrijk om onmiddellijk de keuze te maken of je iemand wilt en kunt helpen. Deze keuze maak je op basis van een combinatie van een juridisch oogpunt en het gevoel dat je bij een zaak hebt. Het maken van de keuze leer je gaandeweg. Het heeft te maken met een beetje mensenkennis, maar ook met kennis van jezelf.

Hoe zou u uw eigen studententijd beschrijven en welk advies zou u de student van nu mee willen geven?

Mijn studententijd kan ik beschrijven als een studententijd van een Amsterdammer in Amsterdam. Ik heb op het Museumplein leren lopen en leren fietsen. Als je in je eigen stad naar de universiteit gaat, dan gaat je sociale leven gewoon door. Mensen uit Groningen die in Amsterdam gaan studeren en hun sociale leven in Groningen achterlaten, staan heel anders in de scene dan ik heb gestaan. Ik was zeer actief lid bij de Stichting Rechtswinkel Amsterdam. Dit was één van de eerste rechtswinkels in Nederland. Het was de meest politiek uitgesproken rechtswinkel in Nederland. Dit vond ik leuk om te doen. Ik was zoekende naar wat ik met het vak wilde.

Ik kreeg het gevoel dat ik langzamerhand met de rechtswinkel leerde hoe ik mijn ei in het vak kwijt kon. Ik leerde ook waarom ik het een maatschappelijk belangrijk gegeven vond om met rechtshulp bezig te zijn. Voor mij moest het politieke zin hebben. Je kunt mij niet ergens neerzetten waar ik geen gedachte bij heb. Ik moest een gedachte en een overtuiging hebben en deze heb ik gaandeweg mijn studie opgepikt. Dit is vervolgens behoorlijk uit de hand gelopen.

Iets wat ik de studenten zou willen meegeven, is dat de overgang van de studie naar de beroepsuitoefening enorm is. In mijn tijd werd je tijdens de studie nauwelijks goed voorbereid op het werkende leven. Je moest het zelf uitzoeken.

“Het advies dat ik zou willen meegeven aan de studenten van nu is: probeer zo voor te sorteren dat je niet in de verkeerde trein begint.”

Welk onderdeel van het gerechtelijk proces, vanaf het moment dat een zaak bij u komt, tot het moment dat de rechter een uitspraak doet, vindt u het meest boeiend?

Als ik moet kiezen, is dat toch wel de terechtzitting: het moment waarop je samen met de cliënt tegen de rechter kunt spreken.

“Het pleiten is voor mij altijd al een grote liefde geweest.”

Ik denk dat je op dat moment het contact maakt met de rechter. Dit is iets wat je nodig hebt om de zaak te laten slagen. Ik vind het ook mooi om met de cliënt naar de rechtbank toe te gaan en de cliënten voor te bereiden op wat hen daar te wachten staat.

Uw kantoor is gespecialiseerd in aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht, letselschade en schade door overlijden. U behartigt daarin uitsluitend de belangen van slachtoffers. Waarom heeft u ervoor gekozen om enkel slachtoffers bij te staan?

De meest boeiende vorm van rechtshulp is in mijn ogen de rechtshulp die de maatschappelijke ongelijkheid verkleint. In het aansprakelijkheidsrecht kom je dan duidelijk uit bij de positie van het slachtoffer. Er is veel te winnen door mensen bij te staan in een moeilijke periode. Mensen kunnen door de fout van een ander hun sociaal economische positie verliezen, arbeidsongeschikt raken of hulpbehoevend raken. Ik wil het verschil maken voor die mensen.

Bij slachtoffers kunnen emoties een grote rol spelen. Hoe gaat u daarmee om en hebben deze emoties impact op de manier waarop u naar een zaak kijkt?

Natuurlijk. Ik heb ook emoties. Die emoties kun je niet verbloemen, maar ze staan mij niet in de weg.

“Ik denk dat ik mijn emoties bij een zaak kanaliseer door me te realiseren dat ik ook echt wat kan doen voor die mensen.”

Hierdoor heb ik er minder last van. Er zijn situaties geweest waarin ik niet direct met de auto weg kon rijden, maar even moest overdenken wat ik precies had gezien en meegemaakt.

In 2002 heeft de Hoge Raad het alombekende Taxibus-arrest gewezen. In deze zaak heeft de Hoge Raad voor de eerste maal smartengeld toegekend naar aanleiding van shockschade. Beer advocaten stond destijds het slachtoffer bij. Wist u van tevoren dat het arrest een grote impact zou hebben op het aansprakelijkheidsrecht?

Ik dacht meteen dat mijn kantoorgenoot August Van en ik een kans hadden om het verschil te maken. Voordat we aan die zaak begonnen werd jurisprudentie van de Hoge Raad bepaald door een arrest uit het jaar '83: Van der Heijden/Holland. Dat was een uitspraak in een zaak waarin een kind overleed tijdens een ongeval. De moeder wilde een schadevergoeding voor de ellende die ze had meegemaakt. De Hoge Raad oordeelde dat het stelsel voor toekenning van schade gesloten was en een derde geen vordering kon indienen. Ik heb altijd gevonden dat dit een erg beperkte uitleg van het recht was. Op die manier staan ouders die rechtstreeks betrokken zijn bij het overlijden van hun kinderen eigenlijk buitenspel.

Toen de cliënte van het Taxibus-ongeval bij mij zat, hebben we bedacht om deze zaak anders in te steken dan de zaak Van der Heijden/Holland. We gingen de rechter uitleggen dat het niet het verlies van het kind is dat primair de schade heeft veroorzaakt, maar het geestelijk letsel van de moeder. Daarmee wordt de moeder zelf letselschadeslachtoffer. Wij hebben aan een psychiater gevraagd om een rapport over haar welzijn op te maken dat veel feitelijkheden bevatte. De Hoge Raad heeft uiteindelijk gezegd dat dit rapport voldoende handvatten gaf om het anders aan te pakken dan in Van der Heijden/Holland. Het heeft de deur geopend voor shockschade problematiek. Ik heb van meet af aan de overtuiging gehad dat dit kon slagen. De uitkomst was in die zin voor mij geen verrassing. Het is heel fijn dat op deze manier een verschil is gemaakt.

Momenteel staat Beer advocaten de slachtoffers van de vliegramp Malaysia Airlines MH17 bij. Zoals het er nu naar uitziet wordt het strafproces vanaf 1 februari 2021 vervolgd. Kunt u iets vertellen over de huidige stand van zaken met betrekking tot dit proces?

Wij staan in dit proces ongeveer 135 slachtoffers bij, waarvan een groot deel een vordering zal indienen bij de strafrechter. In het strafproces stonden de slachtoffers vroeger aan de zijlijn. Nu mogen ze met één voet in het veld meedoen. De slachtofferrechten die geformaliseerd zijn, gebruiken we ten behoeve van deze groep mensen. Het is een hele bijzondere zaak. Er is sprake van een terroristisch motief en het is ver weg gebeurd. Cliënten zijn hun geliefde(n) kwijt, sommigen hadden geen lichaam om te begraven. Dit zijn ontzettend schrijnende situaties. Er is een aantal verdachten geïdentificeerd, dit zijn natuurlijke personen.

Wij vinden dat je in een groter verband ook moet kijken naar de rol van Rusland. We hebben daarom voor de cliënten een klacht ingediend bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, omdat we vinden dat Rusland mensenrechten heeft geschonden. De Russische raket is over de grens gebracht om deze aanslag te plegen. Wie uiteindelijk op de knop heeft gedrukt, zal het strafrechtelijke onderzoek hopelijk duidelijk maken. De Nederlandse overheid heeft aangegeven ons voorbeeld te volgen en heeft ook een klacht tegen Rusland ingediend.

“Het verweer van Rusland is ‘njet njet njet’ en ‘complottheorieën’.”

Onze cliënten zijn heel erg benieuwd naar de uitkomst van deze zaak.

Taxibus en de vliegramp Malaysia Airlines MH17 zijn slechts twee zaken van het grote aantal zaken dat Beer advocaten heeft gedaan. Welke zaak is u het meest bijgebleven?

Dit klinkt een beetje flauw, maar ik kan niet kiezen. Dit zijn verschillende zaken.

In de jaren ‘80/begin jaren ‘90 heb ik een grote zaak

voor Nederlanders gedaan in de Verenigde Staten. Deze zaak ging over patiënten bij wie een hartklepprothese was geïmplanteerd. Deze protheses bleken frauduleus gefabriceerd te zijn waardoor veel mensen het niet hebben overleefd. Een grote zaak zoals deze vergeet je nooit. De Consumentenbond was mijn opdrachtgever. Ik heb naast de rechtsactie in de Verenigde Staten ook juridische actie in Nederland ondernomen tegen de overheid. De overheid had niet in kaart gebracht hoeveel mensen er met zo’n protheseklep rondliepen. Er bleken uiteindelijk 2.500 mensen in Nederland te zijn met zo’n klep. Er zijn nog veel meer zaken die me zijn bijgebleven, zoals de legionellabesmetting op de Westfriese Flora, de cafébrand in Volendam, de vuurwerkrampe in Enschede, de schietpartij in Alphen aan den Rijn, de shockschadezaak voor de vader van Marianne Vaatstra en die voor de neergestoken Amerikanen op het Centraal Station in Amsterdam.

U heeft onder andere veel slachtoffers in spraakmakende zaken bijgestaan en voor uw werk zelfs een koninklijke onderscheiding ontvangen. Op welke prestatie in uw carrière bent u het meest trots en waarom?

Op de koninklijke onderscheiding ben ik ontzettend trots. Hij is mij uitgereikt door Eberhard van der Laan, in de laatste fase van zijn leven. Eberhard en ik kenden elkaar. Om de onderscheiding te krijgen van de burgemeester die kennis had van het Taxibus-arrest en wist waar het over ging, was erg bijzonder. Het was niet zomaar een burgemeester die even iets langs kwam brengen. Verder ben ik trots op de advocatenvereniging ASP die ik in 1997 samen met collega’s heb opgericht. Dit is de Nederlandse vereniging van gespecialiseerde slachtofferadvocaten.

Daarnaast doe ik internationaal werk, wat ik mooi vind. Ik ben sinds 2016 president van de Pan European Organisation of Personal Injury Lawyers (PEOPIL). Dat is de Europese vereniging van letselschadeadvocaten. Kijken over de grenzen heeft mij altijd heel erg blij gemaakt. Als president van PEOPIL kom ik veel in andere Europese landen, zoals Spanje en Polen. Ook ben ik met mijn kantoorgenoten al tientallen jaren actief lid van de Amerikaanse Association for Justice (AAJ), waarin wij contacten onderhouden met vooraanstaande Amerikaanse letselschadeadvocaten. De cultuur en

daarmee het aansprakelijkheidsrecht, kan in andere landen zo anders zijn dan bij ons. Je kunt daarvan heel veel leren en ons zeer uitgebreide internationale netwerk is erg nuttig voor de internationale praktijk die wij hebben. Ik ben er trots op dat ik mezelf in de gelegenheid heb gebracht om over de grenzen te kijken.

Ruim vijf jaar zijn we met de partners van ons kantoor bezig met de stichting Beer impuls. Deze stichting stelt zich ten doel om jong talent op het gebied van aansprakelijkheidsrecht te ondersteunen. Dit doen we onder meer door een jaarlijkse scriptieprijs uit te reiken. Vakgroepen over het hele land sturen jaarlijks hun beste masterscriptie in. Wij beoordelen deze met een jury. We geven ook gastcolleges. Een aantal jaar geleden hebben we in Groningen een twee dagen durende masterclass gegeven, samen met professor Albert Verheij. Hier bewaar ik zeer goede herinneringen aan.■

beerimpuls

Meer weten over beerimpuls
of de scriptieprijs? Kijk dan op
[https://www.beerimpuls.nl/
scriptieprijs/](https://www.beerimpuls.nl/scriptieprijs/)
of scan de QR-code.

